

תשע"ו - Vayikra - WhatsApp

(1- התהפכות הנפש הבהמית מאהבת עולם הזה לאהבת ה' - מבואר בקבלה וחסידות שמטרת ירידת הנפש האלקית למטה היא כדי להפוך את הנפש הבהמית לאלקות, היינו שתמורת החשק שלה להתענג בתאוות ותענוגים גשמיים, תימשך אחרי אלקות וענינים רוחניים. וכיצד יתכן להפוך נפש כזו אשר כשמה כן היא, שאינה אלא דרגה של 'חיים' הראוי לבהמה? והביאור: זהו כל ענינה של מצות קריאת שמע, שבה אומרים: 'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך', ופירשו רז"ל: 'בשני יצריך', היינו שהאדם מצוה להפוך את יצרו הרע, שתמורת הנטי' לתאוות עולם הזה, יאהב את ה'. וכדי להגיע לכך תחילה צריך לעסוק באמירת 'שמע ישראל גו' ה' אחד' - 'שמע' הוא גם לשון הבנה, היינו שעל האדם להתבונן בענין 'ה' אחד', כפירוש הפנימי באחדות ה' שגילה הבעש"ט, שלא רק שאין שום 'אלקה' מלבדו ח"ו, אלא שאין שום 'מציאות' אמיתית שקיימת בלעדו יתברך, כי אמיתית המציאות של כל נברא שבכל העולמות - כולל גם הנפש הבהמית שבאדם - היא רק כוחו של הקב"ה הבורא ומחיה אותו בכל רגע. ואז, כשמגיע להכרה ברורה בענין זה, במילא, יקויים בו מה שאומרים מיד אחר כך: 'ואהבת גו' בכל לבבך' - בשני יצריך, כנ"ל. (ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב מכם)

(2- כדי לפעול על הנפש הבהמית יש צורך 'להתלבש' בה ו'לדבר' באותיותיה - כאמור, מטרת ירידת הנשמה למטה היא כדי להפוך את הנפש הבהמית שגם היא תבוא לאהוב את ה'. והדרך לפעול זאת היא ע"י התבוננות בענין 'ה' אחד', שאמיתית המציאות של כל נברא - כולל הנפש הבהמית - היא כוחו של הקב"ה הבורא אותו כל רגע. אך, מכיון שמדובר בנפש הבהמית שמעצם טבעה נמשכת אחרי מה שטוב ונעים לפניה (ובדרך כלל זהו תאוות ותענוגי עולם הזה), הרי יש צורך בהתבוננות מיוחדת שעל ידה הנפש הבהמית תכיר שבאמת גם אלקות טוב לה. היינו, מתחילה צריך 'להתלבש' בנפש הבהמית, כלומר להתייגע להחזיר הכרה זו בה ע"י שהאדם מסביר לעצמו רעיון זה באותיות כאלו שגם השכל האנושי שבו (השכל של הנפש הבהמית) יוכל להשיג, אזי יכול להפוך גם את יצרו הרע ונפשו הבהמית לקדושה. שכן, כאמור, הנפש הבהמית רוצה במה שטוב לה ורוצה לחיות ולהישאר בחיים, ולכך, אם השכל של הנפש הבהמית יבין שהקב"ה הוא מקור חיים האמיתי, אז תרצה גם היא להימשך אל הקב"ה, וכלשון הכתוב 'לאהבה את ה' אלקיך - כי הוא חייך'. (ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב מכם)

(3- שרשה האמיתי של הנפש הבהמית מהמלאכים העליונים - אף שמבואר שכדי להפוך את הנפש הבהמית מאהבת עולם הזה לאהבת ה' יש צורך להתבונן בכך שה' הוא החיים האמיתיים של כל דבר, ובאופן שגם הנפש הבהמית תבין את הדברים - הנה, בכל זאת הרי מאחר שהמשיכה לתאוות עולם הזה מוטבעת בעצם הטבע והמציאות של הנפש הבהמית, איך תוכל להתהפך ממהות למהות, לאהוב את ה', רק ע"י התבוננות ב'ה' אחד? והאם אפשר לומר, למשל, שבהמה גשמית שהיא אכזרית בטבעה תשנה את טבעה ומהותה ע"י התבוננות במעלת ההנהגה במדות טובות? אלא הביאור: זהו התוכן הפנימי של ברכות קריאת שמע, בהן מדברים על המלאכים העליונים שבטלים לגמרי לה'. שכן מבואר בקבלה וחסידות ששרשה הראשון של הנפש הבהמית הוא ממלאכים אלה (מ'פני שור' שבמרכבה העליונה). ונמצא לפי זה, שאין הנפש הבהמית דבר רע בעצם מהותה, שהרי בשרשה היא מלאך עליון, ומשיכתה לתאוות גשמיות היא רק תוצאה מכך שהיא נמצאת בעולם הזה הגשמי והחומרי. ולכך, ע"י התבוננות האדם בעבודת המלאכים, תתפעל הנפש הבהמית להיכנע תחת ממשלת הנפש האלקית ולהתהפך לקדושה, היות שבאמת אין צריכים לשינוי ממהות למהות, אלא רק 'לגלות' מהותה האמיתית כפי שהיא מצד שרשה ומקורה. (ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב מכם)

(4- ביאור ענין 'המתקת הדינים' בעבודת האדם ובחיי היום יום שלו ~ מובא בספרי קבלה: 'אין הדין נמתקין אלא בשרשן', פירוש: ביטול הקטרוגים של 'מדת הדין' נקרא בספרי קבלה 'המתקת הגבורות' (שתמורת הנהגה מלמעלה באופן של 'גבורה' מצד מדת הדין, נזכר להנהגה באופן של 'מתיקות', שמצד מדת החסד). והאופן הנעלה ביותר בביטול ה'דין', הוא ע"י גילוי 'שורש' הדין, ששם מלכתחילה אין מקום ל'דין'. ענין זה קשור גם לביטול ענינים בלתי רצויים שבעולם, היות שכל האפשרות למציאותם היא רק מצד 'דין', היינו ריבוי הצמצומים וההעלמות

וההסתרים על אורו ית' (ששרשם ממדת הדין והגבורה), שבגללם יש 'נתינת מקום' למציאות של היפך הקדושה. ולכך, ביטול ה'דיני' וענינים של היפך הקדושה (שנתהוו מהם), הוא ע"י גילוי שורש הדינים. והיינו: "כל רעות ודינים, רח"ל, שנתהוו בעולם, שרשם ומקורם המחיה אותם הוא טוב . . . ורק כשיורד למטה ע"י השתלשלות [היינו, גבורות וצמצומים] נעשה באמת רע גמור ודינים גמורים" (לקו"ת חוקת ד"ה ויעש משה נחש הנחושת). ולכן, ע"י שמגלים את השורש של ה'דינים' - ששם הוא טוב וקדושה - מתבטלים הדינים והענינים של היפך הקדושה. "זוהו ענין נחום איש גם זו, שהיה אומר 'גם זו לטובה', מפני שהיה מתבונן באמת ששרש הרע הוא הטוב, והביאו למעלה אל שרשו, ושם היה יכול . . . לשנות ההמשכה מלמעלה למטה, שהיה נראה באמת [גם] למטה שהוא טוב בגשמיות" (לקו"ת שם).

(ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב מכם)

(5- 'גיעת נפש' ו'גיעת בשר' - שני תנאים הכרחיים להתקרבות אל הקב"ה -

כדי להתקרב אל הקב"ה יש צורך בשני ענינים: פעולה חיובית היוצרת קשר והתקרבות בין האדם להקב"ה שאור ה' יאיר בנפשו; ופעולה שלילית - לבטל את גשמיותו וחומריותו שהן כמו מסך מבדיל המונע ומעכב את האדם מלהתקרב אל רוחניות וקדושתו יתברך.

שני דברים אלה נקראים 'גיעת נפש' ו'גיעת בשר':

'גיעת נפש' - היא היגיעה להביא אור ה' בנפשו, שדבר זה דורש יגיעה עצומה, "להעמיק ולהתבונן בגדולת ה' שעה גדולה רצופה" (תניא פמ"ב);

ו'גיעת בשר' - היא היגיעה "לבטש את הגוף ולהכניעו שלא יחשיך על אור הנפש".

וביטול הגוף נעשה ע"י 'לב נשבר', כי שבירת הלב מבטלת את גסות האדם וחומריותו, כדברי הזוהר (ח"ג קסח, א): 'גופא דלא סליק ביה נהורא דנשמתא - מבטשין ליה' (-גוף שאור הנשמה אינו עולה בו, מבטשים אותו).

ועל ידי זה 'באתעותא דלתתא אתערותא דלעילא' - שע"י יגיעת האדם בהתבוננות בגדולת ה' וביטוש חומריות גופו ע"י שבירת הלב (התעוררות מלמטה) - זוכר לכך שאור ה' יאיר ויתגלה בנפשו (התעוררות מלמעלה), שזה בא כתוצאה מעבודת האדם מלמטה.

(ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב מכם)

(6- ביאור ענין מהות הנפש ועצמותה -

נפש האדם מורכבת מעשר כחות - ג' כחות השכל וז' המדות, וכחות אלו נשתלשלו ונמשכו מעשר הספירות העליונות. ולמרות גודל מעלתם של כחות אלו, אינם עצמות ומהות הנפש.

שכן, כחות אלו הם כמו 'כלים' שבהם ועל ידם הנפש פועלת פעולתה, כמו אומן שיש לו כלי אומנות שעל ידו הוא פועל פעולות שונות, כך כדי שהנפש תוכל לפעול וליצור קשר עם דברים שחוץ ממנה, יש לה עשרה כחות שעל ידם היא היא פועלת פעולות מסוימות. נמצא, שכחות אלו אינם מהות הנפש עצמה, אלא רק 'כלים' שעל ידם הנפש עצמה באה לידי ביטוי.

וכן אפילו כח הרצון של הנפש, שהוא כח כללי שאינו מוגבל ומוגדר ב'כלי' ואבר מסוים, שהרי כשאדם רוצה בדבר מסוים, אין זה שרק חלק מסוים מהנפש מלוכב ברצון זה, אלא הנפש בכללותה רוצה ונמשכת אליו. מכל מקום, אפילו כח הרצון אינו עצם הנפש, שהרי הרצון הוא 'הטיית' והמשכת' הנפש לדבר מסוים, "מה שבעצם הנפש אינו שייך שום הטיה והמשכה לשום דבר, כי הוא מובדל מכל דבר", וגם "כל עצם בלתי נמשך" (סה"מ תרס"ה ע' רמב).

אלא הנפש עצמה היא "כולה עצם אחד רוחני פשוט" (תניא פנ"א), כי עצמות הנפש היא ניצוץ אלקי, 'חלק אלקה', וכשם שהקב"ה עצמו אינו בגדר עשר ספירות, שהוא באין ערוך מכל הגבלה והגדרה, כך עצם הנשמה שהוא 'חלק אלקה' מופשט מכל גדר וציור.

(ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה ביאור על פסוק לא תשבית)

(7- הביאור בכך שהקב"ה הוא פשוט בתכלית הפשיטות -

המהר"ל מפראג כותב: "שעצמותו [ית'] הוי' פשוטה לא יוגדר במה כו', ואין אנו יודעים הווי'תו ומהותו כו', כי הוא יתברך פשוט בתכלית הפשיטות".

כלומר: אחד מיסודות התורה הוא, שהקב"ה מלבד זאת שאינו בעל גוף ותמונה גשמית, הנה יתירה מזו, אין לו גם תואר וציור רוחני, כי הוא יתברך מופשט מכל תואר והגדרה, והיינו, שלא ניתן להגדיר אותו בשום צורה שהיא.

כמו למשל: לא ניתן לומר עליו שהוא חכם או חסדן או רחמן, כי כשאומרים אל משהו שהוא חכם, הרי תואר זה נותן הגדרה וציור מסוימים לאדם זה - ציור של חכמה.

אבל הקב"ה אין לו שום ציור והגדרה, אלא הוא "עצם אחד פשוט", מופשט מכל תואר. וזהו משמעות 'עצם' - שאין לו שום תיאור והגדרה.

(ע"פ לקו"ת ויקרא ד"ה ביאור על פסוק לא תשבית)

